

Kniha se zabývá životními podmínkami obyvatel venkovských periferií v Česku, zkoumá postavení obyvatel těchto oblastí na trhu práce, jejich příjmy a možnosti zaměstnání. Klade si zejména otázku, jestli bydlení v periferiích zvyšuje riziko různých forem sociálního znevýhodnění. Zabývá se i problematikou vzdělání a ptá se, zda děti vyrůstající v periferiích mají stejné možnosti získání kvalitního vzdělání jako ostatní. Věnuje se rovněž každodennímu životu rodin a popisuje, před jakými obtížemi stojí rodiče při výběru školy, zajišťování volnočasových aktivit pro své děti a při snaze skloubit péči o děti a zaměstnání. Sleduje též spokojenost obyvatel venkovských periferií a porovnává ji se spokojeností obyvatel jiných typů území.

Autoři a autorky dokládají, že venkovské periferie představují různorodé prostředí, které jeho obyvatelé hodnotí diferencovaně. Často ovšem vnímají, že jim toto prostředí nabízí omezené množství ekonomických a sociálních příležitostí.

- *Kde se v Česku nachází periferní venkov?*
- *Kde jsou u nás lidé nejspokojenější a kde nejméně spokojeni?*
- *Jaké těžkosti přináší bydlení v odlehlých venkovských obcích?*
- *Proč mají lidé na venkově nižší plat než lidé ve městě?*
- *Mají venkovské děti stejné šance na vzdělání jako jejich vrstevníci ve městech?*
- *Jak se hledá zaměstnání ve vesnicích s vysokou nezaměstnaností?*
- *Přesouvají se sociálně vyloučené lokality z měst na venkov?*

Autorský tým se dlouhodobě věnuje problematice venkova v oddělení Lokální a regionální studia Sociologického ústavu AV ČR.

ISBN 978-80-7419-274-6

9 788074 192746

Doporučená cena 280 Kč

Josef Bernard (ed.) a kol.

Nic se tady neděje...

Josef Bernard (ed.)
Tomáš Kostelecký
Renáta Mikešová
Jiří Šafr, Martin Šimon
Lucie Trlifajová
Jakob Hurre

Nic se tady neděje...

Životní podmínky
na periferním venkově

EDICE STUDIE

Nic se tady neděje...

Skeli (Žihle): Moje ves

*Nic se tady neděje, zastavil se čas,
Nekonečná smyčka, co dokáže zlomit vaz.*

*Nuda na tebe číhá za každým rohem,
Benzínce s non-stop provozem řekni rovnou sbohem...*

Dominantní český diskurs o periferním venkově:

- Deprivované, znevýhodňující území
  - Periferie jsou mechanismem sociálního vyloučení
  - Zachycení v pasti znevýhodnění

Zkoumáno
empiricky
zřídka

Ztížené
životní
podmínky

Ztráta
lidských
kapacit

Odchod
mladých a
vzdělaných

**Důsledně
prozkoumat
znamená:**

- Porovnat situaci obyvatel periferií se situací mimo periferie
- Nechat zaznít výpovědi těch, kdo v periferiích žijí

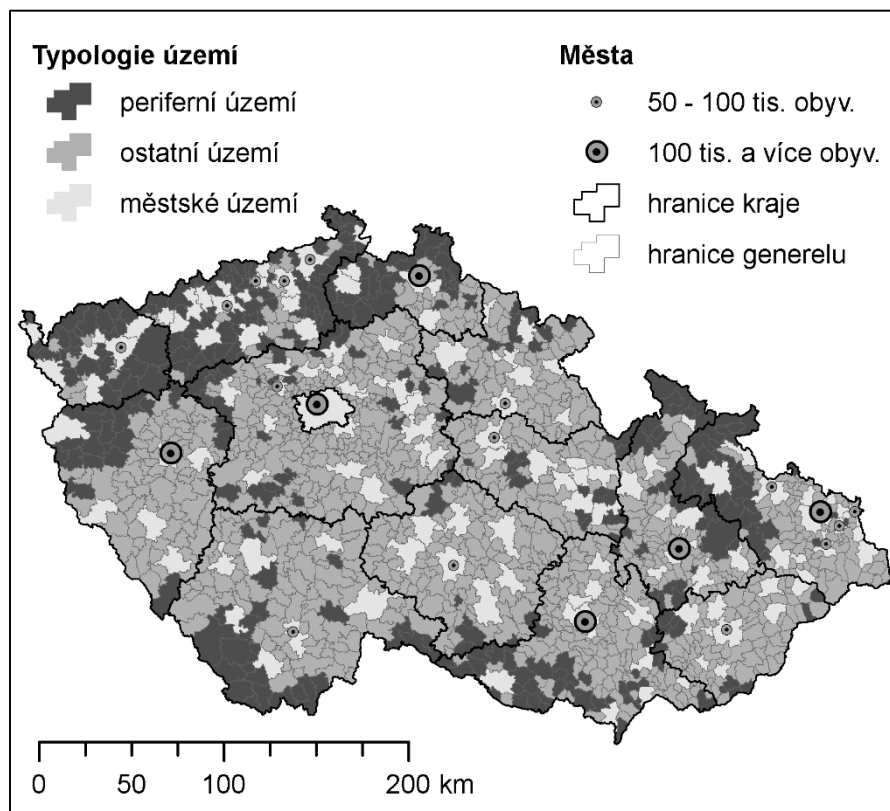
Otázky, na které se kniha ptá

- *Kde se v Česku nachází periferní venkov a jaké sídelní a sociální znaky jsou pro něj typické?*
- *Proč mají lidé v periferiích nižší plat než lidé ve městě?*
- *Mají venkovské děti stejné šance na vzdělání jako jejich vrstevníci ve městech?*
- *Jsou lidé v periferiích méně spokojeni s různými aspekty prostředí, kde bydlí?*
- *Jak se hledá zaměstnání ve vesnicích s vysokou nezaměstnaností a jak běžné je pracovat v nedůstojných podmínkách?*
- *Jaké těžkosti přináší péče o děti v odlehlých venkovských obcích?*
- *Přesouvají se sociálně vyloučené lokality z měst na venkov?*

Několik ukávek odpovědí

- Pojem venkovská periferie zamlžuje realitu tím, že pod jedno označení zahrnuje velmi odlišné typy území – přesnější je hovořit o různých typech periferií

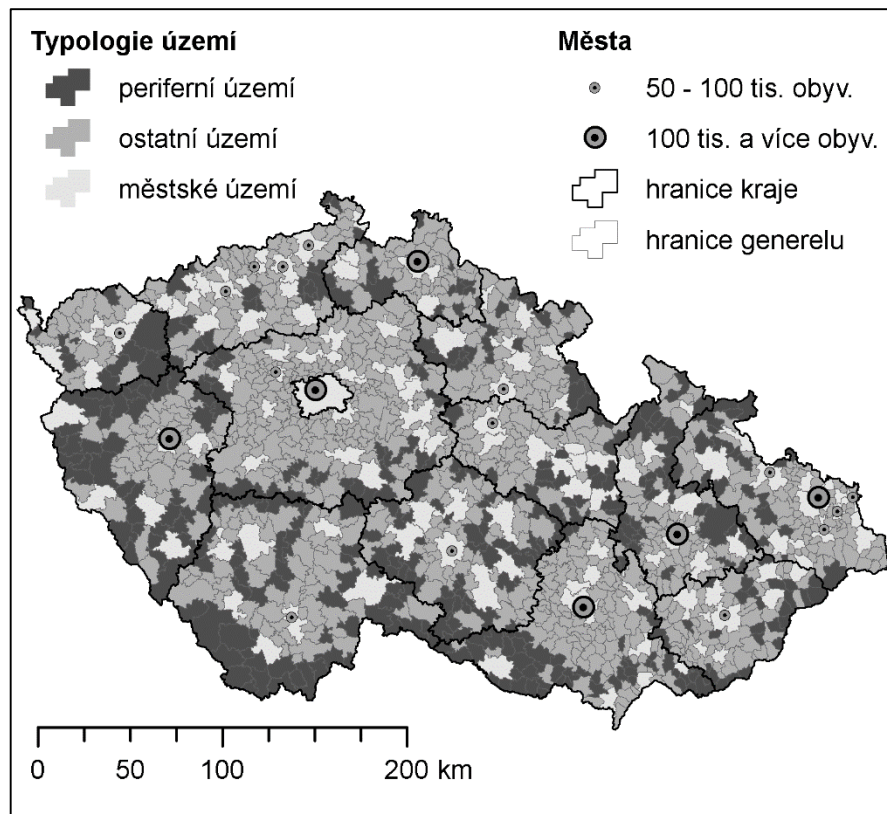
**Periferie s vysokou mírou chudoby
a rizikem sociální exkluze**

Několik ukázek odpovědí

- Pojem venkovská periferie zamlžuje realitu tím, že pod jedno označení zahrnuje velmi odlišné typy území – přesnější je hovořit o různých typech periferií

**Periferie se špatně placenou prací
a s nízkou kvalifikací**

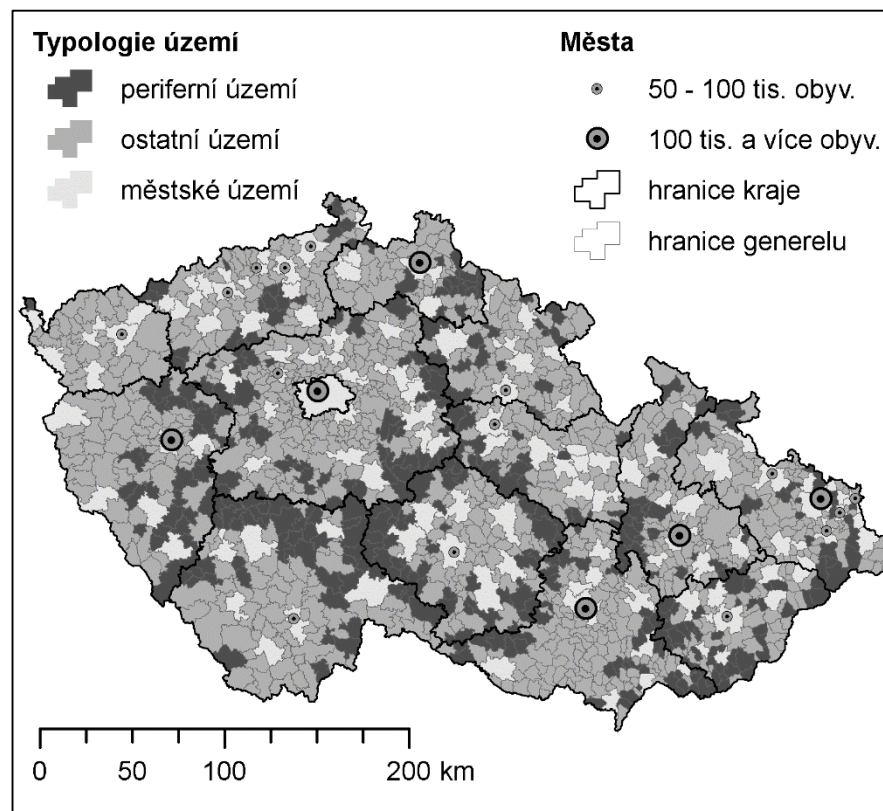

Několik ukávek odpovědí

- Pojem venkovská periferie zamlžuje realitu tím, že pod jedno označení zahrnuje velmi odlišné typy území – přesnější je hovořit o různých typech periferií

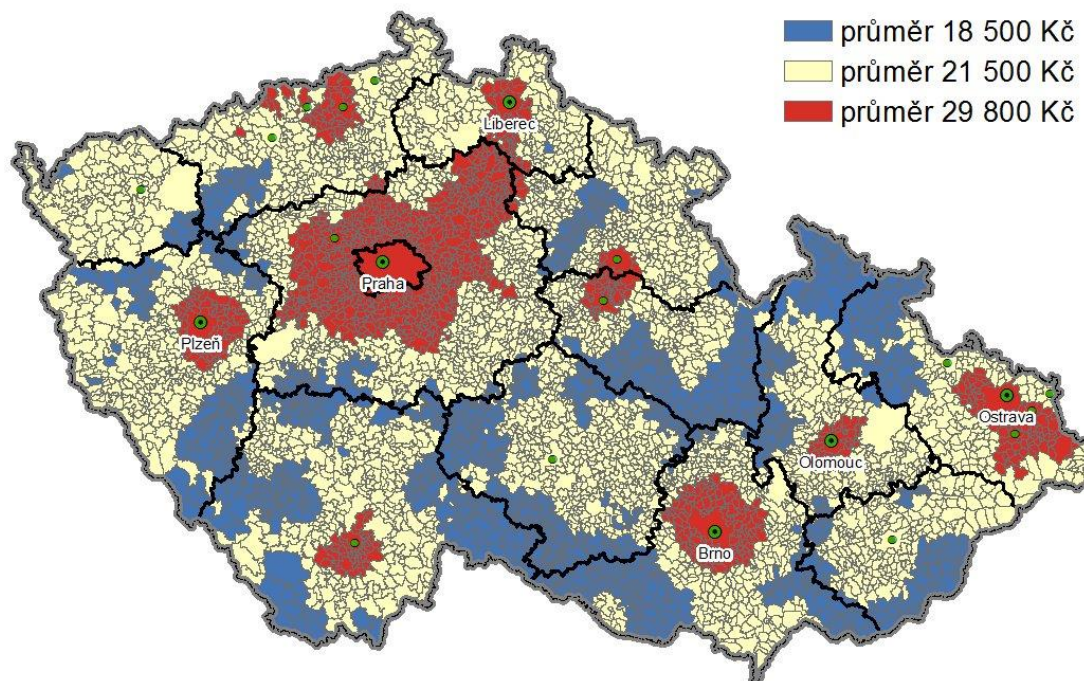
Periferie stárnoucí, s přirozeným úbytkem obyvatel

Několik ukázek odpovědí

- Bydlení v periferiích má negativní dopad na výši příjmů – zejména ovšem bydlení ve „vnitřních periferiích“

Shluky vysokopříjmových a nízkopříjmových obcí, 2014

Několik ukázek odpovědí

- Nízké příjmy a s nimi spojená snížená životní úroveň jsou typické především pro „vnitřní periferie“.
- Nejsou doprovázeny výraznou chudobou způsobenou nezaměstnaností.
- Je to jedna z přehlížených forem nerovností.
- Nízké příjmy nejsou způsobeny jenom nižší kvalifikací obyvatel.
- Platí též, že, v periferiích je vyplácena nižší mzda za stejnou práci.
- Obzvláště znevýhodněné skupiny v periferiích
  - Lidé s vyšší kvalifikací
  - Ženy

Několik ukázek odpovědí

- I při relativně nízké nezaměstnanosti zažívají matky s malými dětmi problém s nalezením práce - skloubení péče o děti a práce je v periferiích specificky náročné – problém práce na směny

„...Když budu mluvit vyloženě konkrétně sama o sobě, tak mám syna, kterej má zdravotní problémy, takže si nemůžu dovolit jít prostě jakkoli na nějaký směny, což tady jedou fabriky asi dvě nebo tři, který jedou jenom na směny. Mně nikdo jako jedinci jenom směnu ranní nedá a nemám možnost jít na odpolední, protože nemám hlídání pro dítě a školka mi tady funguje do nějakých pěti hodin, takže nemám šanci prostě sehnat práci vůbec...“

„...Mně je to tak nějak jedno, já jsem říkala, že už jsem tam minule psala do těch papírů, že jako i od uklízečky opravdu cokoliv, jenom aby to bylo vod těch sedmi do tří, do jedny nebo do tří aby to bylo opravdu, abych mohla pro holku do školky, abych zvládala se starat o ní. Mně je jedno, co budu dělat, ale potřebuju, aby mi někdo dal možnost dělat do tří, nebo kdyby to bylo v jiným městě, aby to bylo teda zkrácený, abych opravdu stíhala, abych nemusela nikoho na sebe vázat“

Děkuji Vám za pozornost
přeji naší knize úspěšný start do života

Josef Bernard
Lokální a regionální studia
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.